

Székelyföldi Ösztöndíjasok Köszöntése - 2011

A Székely Előfutár Alapítvány (a Forerunner Federation tagja) örömmel és nagybecsüléssel köszönti a 2011. évi Ösztöndíjasokat.

A Balás Elek-ről elnevezett Ösztöndíjak célja a Székelyföldről származó, alkotó tehetségek támogatása tudományos munka tanulásában, melyet választott tanácsadó segítségével, egyetemi vagy kutatóintézeti irányítással végeznek. Kizárólag székelyföldi születésű és ott lakóhellyel rendelkező személyek részesülhetnek az ösztöndíjból.

Amikor április 15-én gyergyói idő szerint éjfélkor lejárt a határidő, 50 pályázat érkezett be a Balás Elek Ösztöndíjra. Az alapítvány Nemzetközi Ösztöndíj Tanácsa a legjobbakat írásos pályamunkák alapján választotta ki a jelentkezők közül. A döntőbe jutott pályázók telefonos interjún vettek részt. Az Ösztöndíj Tanács szavazata alapján az alapítvány kuratóriuma kiválasztotta a Balás Elek Ösztöndíjasokat. Az elbírálás eredményeként, 9 pályázó kapott Balás Elek ösztöndíjat, 500 és 1000 dollár közötti összegben. Ezen túlmenően, több pályázó dicsérő levelet kap az alapítványtól. A 2011. évi Balás Elek Ösztöndíjasok szakterületük feltüntetésével és szülőhelyük sorrendjében:

Nagy Benedek (Csíkszereda; turizmus)

Nagy Benedek alkalmazott kutatási terve (A turisztikai helymarketing Székelyföldön-az imázs- és márkahasználat tudományos megalapozása) két fő részből áll. Először egy várhatóan több száz tételt tartalmazó adattárat állít össze a három székelyföldi megye működő tőke beruházásairól és beruházási lehetőségeiről, majd a második lépésben erre az adattárra alapozva kíván meghatározni egy marketing tervet és egy vagy több olyan ún. brandet (védjegyet), amely alkalmas lehet arra, hogy hatékonyan vonzzon működő tőkét a régióba. Újdonsága a módszernek Székelyföld vonatkozásában az adattár összeállítása, a korábbiakban ugyanis hasonló marketing –kutatások és brand-ajánlások csak szakértőkkel és vállalatvezetőkkel folytatott személyes beszélgetések – részben szubjektív – információ-tartalmán alapultak. Amennyiben sikerül tartani az elképzelt ütemet, akkor a kutatás eredményei már felhasználhatóak lehetnek a 2014-20 EU-fejlesztési időszak tervezése során is. „Szakmai tevékenységét hosszabb idő óta ismerem, több alkalommal voltam témavezetője és dolgozatainak opponense. Invenciózus, megbízható, jó módszertani felkészültséggel rendelkező fiatal kutatónak tekintem, aki a székelyföldi tudományi műhely szervezésében is aktív tevékenységet fejt ki.” Irta Dr. Horváth Gyula témavezető , Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központjának munkatársa, egyetemi tanár

Jipa András (Gyergyószentmiklós; biológia)

A fehérje módosító dezubikvitináló enzimek (DUB) csak az utóbbi évtizedben váltak intenzíven kutatottá. Ma már számos élesztő és emlős dezubikvitilázt ismerünk, de a működési mechanizmusuk és a biológiai folyamatokban betöltött funkciójuk kevésbé tisztázott. Jipa András a Babes-Bolyai Tudományegyetem III. éves biológus hallgatója szakdolgozóként, a Szegedi Biológia Kutatóközpont Intracelluláris Fehérje Degradáció munkacsoportjával együttműködve bioinformatikai módszerekkel 40 Drosophila (muslica) DUB gént azonosított. Jipa András a Balás Elek Alapítvány Ösztöndíjával folytatni tudja

Szegeden megkezdett kutatásait, melyben feladata a dezubikvitaláló enzimeket kódoló gének vizsgálata *Drosophila melanogaster*-ben (*ecetmuslica*). „Témavezetőjeként követtem Jipa András munkáját és meggyőződhettem felkészültségéről. Tapasztalataim szerint kiválóan képzett hallgató, aki lelkesen végzi munkáját, és elkötelezettséget érez a kutatói pálya iránt” írta Dr. Deák Péter témavezető, Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Központ Biokémia Intézet tudományos főmunkatársa.

Marthi Zita (Kézdivásárhely; informatika)

A számítógép-hálózat olyan speciális rendszer, amely a számítógépek egymás közötti kommunikációját biztosítja. Napjainkban ugrásszerűen megnőtt az internet felhasználók száma, mind az üzleti területeken, mind pedig az otthoni alkalmazásoknál, és napi gyakorlattá vált a hálózati szolgáltatások használata. Ezen okból kifolyólag gyakran biztosítani kell egyes épületek vezeték nélküli hálózatokkal való lefedettségét és ezen hálózatok optimalizálását. Marthi Zita a marosvásárhelyi Petru Maior Egyetem Számítástechnika hallgatója kutatásának célja olyan informatikai program létrehozása, amely wireless routereknek - jelterjedés és lefedettség szempontjából optimális - elhelyezési pontjait határozza meg adott felületen, pl. épületekben.

Tóth Bartos András (Kézdivásárhely; történelem)

Az első világháborút követően (1918-1940) az erdélyi területeken a különböző impériumváltások következtében, viszonylag rövid idő alatt, több földbirtokrendezésre is sor került, mindegyik sajátos rendszer szerint működött, a hatalmi struktúrák átrendeződéséhez, és az aktuális politikai vezetés elképzeléseihez igazodva. A szakirodalom nagyrészt országos szinten ragadja meg a folyamatot, általában megelégedve a birtokszerkezet változásainak tárgyalásával. Hiányoznak azok az esettanulmányok, amelyek a folyamatot alacsonyabb szinteken vizsgálják, vagy az olyan munkák, amelyek a birtokrendezést folyamatában a központi szervektől a kisajátított / birtokba helyezett tulajdonosig követnék végig. A háború után magyar nyelvű monográfia nem készült az erdélyi román földreformról. Tóth Bartos András a budapesti Eötvös Lóránt Tudományegyetem doktoranduszának jelen kutatása készülő disszertációjának szerves részét képezi. „A pályázat témáját fontosnak és megvalósíthatónak tartom és biztos vagyok abban, hogy a pályázó ezt szakmailag jó színvonalon képes megcsinálni. Ezért Tóth-Bartos András pályázatát támogatásra javaslom” – írta Bárdi Nándor Magyar Tudományos Akadémia Kisebbségkutató Intézet munkatársa.

Bögözi Bálint Botond (Marosvásárhely, orvostudomány)

Bögözi Bálint Botond, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem tanársegéde, emellett a Marosvásárhelyi Szájsebészeti Klinikán szakorvosi tevékenységet lát el. A munka részét képező „Ki67, p53 és Cyclin D1 prognosztikai jelentősége orális leukoplakiában” című vizsgálatában három, a rosszindulatú daganatok kórjósolatában fontos szerepet játszó immunhisztokémiai markerek megjelenését elemzi. Tanácsadója Prof. Dr. Bocskay István. A doktorátusi tézis megvédése követelményként szerepel az egyetemi beosztásban való előlépéshez. Ezen előlépés a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Fogorvosi Fakultása keretén belül folyó magyar nyelvű oktatás továbbvitele szempontjából is jelentős. „Bögözi Bálint Botond szorgalmával, élénk szakmai érdeklődésével évfolyamelsőként végezte tanulmányait a Fogorvosi Kar keretén belül. Jó angol nyelvtudása lehetővé teszi a külföldi

kutatókkal való kapcsolattartást és közreműködést.” – írta Prof. Dr. Kovács Dezső sebész főorvos

László Lóránt (Marosvásárhely, történelem)

Magyarország területi változásai és ezek 1918-1920 között megkötött békeszerződések általi elismerése teljesen új stratégiák kialakítására kötelezte az immár a román állam keretei közé kényszerülő erdélyi magyar egyházakat. Ennek nyomán hozott létre egy közös platformot a református, katolikus, magyar evangélikus és unitárius püspökség, amely az ülések jegyzőkönyveiben „felekezetek közötti értekezlet” vagy „felekezetek közötti tanács” -ként jelenik meg. A Tanács elsődleges feladat az egységes álláspont kialakítása volt az állam részéről érkező, az egyházakat hátrányosan érintő kérdésekre. László Lóránt olyan forrásanyag vizsgálatára vállalkozik, amely eddig nem volt feltárva és publikálva. Továbbá ez által olyan intézményrendszerek metamorfózisát -20-ik század eleji magyar egyházak- vizsgálja meg, amelyeknek évszázadokon át társadalomformáló hatása volt, ám hirtelen elvesztették politikai befolyásukat és anyagi háttérüket. „László Lóránt eddigi munkásságát kitűnőnek minősítem, kutatási tervét megvalósíthatónak és pályázatát támogatandónak tartom, mert romániai magyar vonatkozású kutatásokhoz igen szerény belső anyagi eszközök állnak rendelkezésre” - írta dr. Sipos Gábor Erdélyi Múzeum Egyesület munkatársa, történelemtudományok doktora, Babes-Bolyai Tudomány Egyetem docense. „Az erdélyi felekezetek közötti tanács tevékenysége a két világháború között Erdély történelmének egy kevésbé felderített területére irányuló kutatása nemcsak a történelem jobb megismerését segíti elő, hanem fontos tanulságokkal szolgálhat a jelenkori közélet számára is.” –írta Romhányi Emőke az Ösztöndíj Tanács tagja (Kiemelt, 1000 dolláros ösztöndíj)

Kertész Zsuzsanna (Sepsiszentgyörgy, orvostudomány)

Kertész Zsuzsanna a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem gyakornokának kutatási területe a hemangiómák (ér eredetű daganatok) kezelése gyerekorban. A gyerekkor leggyakoribb daganatai. Orvosi szempontból többségük jelentéktelen, viszont egyes esetekben komplikációkat okozhatnak. Kutatásuk jelentős főleg azon esetekben amelyek az arcon, illetve nyakon helyezkednek el, és fontos szöveteket infiltrálnak. „Kertész Zsuzsa kutatási területe egy hazánkban nem alkalmazott módszernek a bevezetését feltételezi. Eddigi eredményeit két közleményben ismertette, mindkettő országosan elismert folyóiratban jelent meg. Az egyik közülük a Romániában legmagasabb kategóriába tartozó CNCSIS A kategóriájú lapban, amely a nemzetközi porondon is jegyzett román lapokat is tartalmazza (ISI).” - írta Prof. Dr. Pávai Zoltán-témavezető a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Anatómia és fejlődéstani Tanszékének tanára, patológus főorvos. Kertész Zsuzsanna munkája jelentős segítséget nyújtana a gyerekkori hemangiómák és limfangiomák kezelésében, főleg azon esetekben, amelyek sebészi eltávolítása lehetetlen, az érdaganatokat szklerotizáló anyaggal, Bleomicinnel injekciózva.

Márton Csaba (Székelyudvarhely; gépészmérnök)

A Kolozsvári Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kara Szerszámgépek és Ipari Robotok Tanszéke másodéves magiszteri hallgatójának célkitűzése olyan olcsó, megbízható, könnyen megépíthető mozgó- dobozoló robotizált berendezés kifejlesztése, gyakorlati megvalósítása, melynek egyes részeit vagy teljes egészét fel lehetne használni az automatizált manipuláló berendezések leegyszerűsítésére. Ezzel a kisebb termelőknek is

lehetőség adódna termelékenységük növelésére, a termelési költségek csökkentésére. Viszonylag hamar visszatérülne az automatizálásra szánt összeg, s onnan már a befektetés nyereségessé válna. „Marton Csabának elsőrendű matematikai, fizikai, elektronikai és automatizációs ismeretei vannak, ami nagyban segíti a leírt szakmai munka sikerét” - írta Prof.dr.eng Claudiu Ioan Rati, a Kolozsvári Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karáról. “Márton Csaba pályázatának kiemelkedő előnye, hogy olyan konkrét, gyakorlati problémára ad újító jellegű, magas technológiai színvonalat képviselő, nemzetközi szinten is versenyképesség megoldást, amely mind az erdélyi régióban, mind más, hasonló jövedelmi szinten álló országokban közvetlen hatással lehet a termelékenységre.” írta Romhányi Balázs az Ösztöndíj Tanács elnöke. (Kiemelt, 1000 dolláros ösztöndíj)

Sándor Boróka (Székelyudvarhely, építészet)

Sándor Boróka kutatásának célja a történeti fedélszerkezetek felmérése és bemutatása, az érdeklődék felkeltése az épített örökség iránt. Tervezett munkájában (Történeti fedélszerkezetek Erdélyben) a legnagyobb hangsúlyt a dokumentálás pontosságára, és hasznosíthatóságára fekteti. Célkitűzése továbbá a felmérések, kézi rajzok felszerkesztése elektronikus formátumba, ezek elemzése és értelmezése. Munkája nem csak hiánypótlásra vállalkozik, hanem segítséget, sorvezetőt nyújt a szakszerű helyreállításokhoz, értékeik megőrzéséhez. Tudatosítani szándékozik az épített örökség megóvását és helyes hasznosíthatóságát a helyi intézmények és hatóságok körében. „Sándor Boróka építőmérnök a hazai, fiatal, magyar szakértelem képviselője, tudatosan foglalkozik az erdélyi műemlékvédelem jelentőségével és kutatásával, ugyanakkor tisztában van ezen munka felelősségével és problémáival.” – írta Maksay Ádám műemlékvédelmi szakértő.

Dicsérő Levél További Hat Pályázónak

Az erős verseny számos kitűnő pályázó ösztöndíjjal történő támogatását nem tette lehetővé. Ők dicsérő levelet kapnak, amely a munka értékességének elismerését fejez ki, felhívja a figyelmet a következő fordulóban pályázás lehetőségére, és további sok sikert kíván. A dicsérő levélben részesülő pályázók szülőhelyük sorrendjében: Gidó Csaba (Csíkszereda), Incze János (Csíkszereda), Nagy Botond (Gyergyóalfalu), Szócs Levente (Gyergyócsomafalva, Gergely Matild (Székelykeresztúr), Balázs Erzsébet (Székelyudvarhely).

Az alapítvány köszönetet mond az elbírálást végző Ösztöndíj Tanács tagjainak: Romhányi Balázs (Budapest, elnök), Laczkó Szentmiklósi Endre (Gyergyóremete), Romhányiné Balás Emőke (Budapest), Kovács Katalin (Kolozsvár), Mutnéfalvy Margit (München) és Thai Lujza (Missouri).

A Székely Előfutár Alapítvány, a Forerunner Federation tagja, elkötelezett támogatója a kisebbségi nemzetek versenyképes részvételének az élenjáró tudományok és nagyhatású művészetek területén. A regionális fejlődés támogatásával, az alapítvány fellép a társadalmi nyitottságért és kulturális sokszínűségért. Balás Elek, első egyetemet végzett generáció székely családjában, sikeres ügyvédként és közéleti vezetőként száz éve kivívta a függetlenségi és 48-as eszmék tartós hatalomra juttatását Gyergyóban.